

ผลของการใช้รูปแบบการเรียนการสอนภาษาไทยที่ส่งเสริมความรู้และทักษะการพูด เพื่อการสื่อสารของนักศึกษาวิชาชีพครู

The Effectiveness of Thai Language Instructional Model to Enhance Knowledge and Speaking Skill for Communication of Student Teachers

พรรณนิการ์ สมักร^{1*} สุวรรณ จุ้ยทอง² กันต์ฤทัย คลังพหล³ และ พิทักษ์ นิลนพคุณ⁴

Pannika Samak^{1*} Suwana Juithong² Kanreutai Klangphahol³
and Pithack Nilnopkoon⁴

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนภาษาไทยที่ส่งเสริมความรู้และทักษะการพูดเพื่อการสื่อสารของนักศึกษาวิชาชีพครู 2) เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการเรียนการสอนภาษาไทยที่ส่งเสริมความรู้และทักษะการพูดเพื่อการสื่อสารของนักศึกษาวิชาชีพครู กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 46 คน โดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้ 2) แบบทดสอบวัดความรู้ด้านการพูดเพื่อการสื่อสารของนักศึกษาวิชาชีพครู มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.85 3) แบบวัดทักษะการพูดเพื่อการสื่อสารของนักศึกษาวิชาชีพครู มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97

ผลการวิจัยพบว่า 1) รูปแบบการเรียนการสอน ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1. หลักการ 2. วัตถุประสงค์ 3. เนื้อหาสาระ 4. ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอน 5. การวัดและประเมินผล 6. ปัจจัยสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน 2) ผลการใช้รูปแบบการเรียนการสอน พบว่า (1) ความรู้ด้านการพูดเพื่อการสื่อสารของนักศึกษาวิชาชีพครู หลังการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (2) พัฒนาการของทักษะการพูดเพื่อการสื่อสารของนักศึกษาวิชาชีพครู จากการวัดซ้ำจำนวน 4 ครั้ง เพิ่มขึ้นในแต่ละครั้ง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : รูปแบบการเรียนการสอนภาษาไทย ความรู้และทักษะการพูดเพื่อการสื่อสาร นักศึกษาวิชาชีพครู

^{1*} สาขาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

Curriculum and Instruction Faculty of Education Valaya Alongkorn Rajabhat University under the Royal Patronage,
E-mail : pannika.samak@gmail.com

² คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

Faculty of Education, Valaya Alongkorn Rajabhat University under the Royal Patronage
E-mail : suwana@vru.ac.th

³ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

Faculty of Education, Valaya Alongkorn Rajabhat University under the Royal Patronage
E-mail : kanreutai@vru.ac.th

⁴ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

Faculty of Education, Valaya Alongkorn Rajabhat University under the Royal Patronage
E-mail : phithacknil@hotmail.com

*Corresponding author

Abstract

The objectives of this research were 1) to develop of Thai language instructional model to enhance knowledge and speaking skill for communication of student teachers; and 2) to study the results of implementation of Thai language instructional model to enhance knowledge and speaking skill for communication of student teachers. The samples were 46 the first-year students in semester 1 of the academic year 2022. It was selected by multi-stage random sampling. The instruments used in this research were 1) lesson plans, 2) the knowledge assessment test of speaking for communication of student teachers. The reliability coefficient was 0.85, and 3) the speaking skill test for communication of student teachers. The reliability coefficient was 0.97.

The results found that 1) The instructional model consisted of 6 elements namely, 1 principles, 2 objectives, 3 contents, 4 instructional procedure, 5 measurement and evaluation, and 6 factors supporting teaching and learning management; and 2) The results of implementation found that 1) the speaking knowledge for communication of student teachers after learning was statistically significant higher than before at .05 level; and 2) the development of speaking skill for communication of student teachers was better in every phase from repeated measurements 4 times at the significant level of .05.

Keyword: Thai Language Instructional Model, Knowledge and Speaking Skill for Communication, Student Teachers

วันที่รับบทความ: 25 มิถุนายน 2566

วันที่แก้ไขบทความ: 12 กันยายน 2566

วันที่ตอบรับตีพิมพ์บทความ: 11 ตุลาคม 2566

1. บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของงานวิจัย

นโยบายด้านการศึกษาในปัจจุบันมีเป้าประสงค์ในการพัฒนาวิชาชีพครูให้มีคุณภาพและมาตรฐานเหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง ซึ่งเป็นไปตามข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา ที่กำหนดคุณลักษณะและคุณภาพที่พึงประสงค์สำหรับผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาซึ่งจะต้องมีมาตรฐานความรู้ตามที่คุรุสากำหนด โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร โดยมีความสามารถในการใช้ทักษะการพูดภาษาไทยเพื่อการ สื่อความหมายได้อย่างถูกต้องในการเรียนการสอนหรือที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพครู (คณะกรรมการคุรุสภา, 2562) ทักษะการพูดจึงเป็นทักษะมีความเกี่ยวข้องและสำคัญอย่างมากสำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู ถือได้ว่าเป็นกำลังสำคัญที่จะต้องมีความพร้อมในการก้าวสู่การเป็นครูในอนาคตและควรได้รับการพัฒนาทักษะดังกล่าว ซึ่งจำเป็นต้องใช้การสื่อสารเพื่อถ่ายทอดข้อมูลความรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถสร้างความเข้าใจตลอดจนใช้ภาษาเป็นสื่อในการสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าการพูดจะเป็นทักษะที่สำคัญและจำเป็นยิ่งสำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู แต่จากรายงานการศึกษาประกอบการประชุมวิชาการ เรื่อง “อภิวินัยการเรียนรู้...สู่จุดเปลี่ยนประเทศไทย” 6 - 8 พฤษภาคม 2557 (พิณสุตา สิริรังษศิริ, 2557) ได้กล่าวถึง ประเด็นเร่งด่วนที่ต้องดำเนินการในการพัฒนาครูให้เกิดทักษะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 คือ การพัฒนาทักษะปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับศิษย์ ทักษะการตั้งคำถาม ทักษะการให้ข้อมูลย้อนกลับแก่นักเรียนและเพื่อนครู ซึ่งเป็นทักษะที่ล้วนแล้วแต่ต้องมีการฝึกฝนการใช้ภาษาพูดรวมกับการสื่อสารเพื่อก่อให้เกิดการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมแทบทั้งสิ้น เช่นเดียวกับ เบญจวรรณ ศรีกุล (2561) ที่ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การเสริมสร้างทักษะ

ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารสำหรับนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษากลุ่มภาคใต้ตอนบน ผลการวิจัยพบว่า การประเมินสภาพปัจจุบันและสภาพความคาดหวังของทักษะภาษาไทยเพื่อการสื่อสารพบว่า ทักษะการพูดมีความต้องการจำเป็นมากที่สุด รองลงมา คือ ทักษะการเขียน ทักษะการฟัง และทักษะการอ่าน ตามลำดับ สอดคล้องกับ บุญรอด โชติวชิรา (2564) ที่ได้ศึกษาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมทักษะการใช้ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารอย่างสันติในศตวรรษที่ 21 ให้แก่นักศึกษาครูภาษาไทย โดยจากผลการวิเคราะห์ปัญหาชี้ชัดว่านักศึกษาฝึกสอนวิชาภาษาไทยในฐานะครูประสบปัญหาในการสื่อสารและการใช้ภาษากับนักเรียนในด้านการปฏิสัมพันธ์ทางวาจา ซึ่งปัญหาและอุปสรรคที่พบคือ อุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการใช้ภาษา ได้แก่ การใช้คำคลุมเครือไม่ชัดเจน ใช้ภาษาหรือสำนวนที่ยาก ทำให้เกิดการตีความหมายผิด ใช้ภาษาไม่เหมาะสมกับระดับหรือวัยของผู้เรียน ขาดทักษะการใช้ภาษาที่ดีและสุภาพทำให้เกิดปัญหาระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน

จากปัญหาที่ได้กล่าวมาข้างต้นแสดงให้เห็นถึงความจำเป็นของการเสริมสร้างความรู้และทักษะการพูดเพื่อการสื่อสารสำหรับนักศึกษาวิชาชีพครูเป็นอย่างยิ่ง เพื่อให้ให้นักศึกษานำไปเป็นพื้นฐานและแนวทางสำหรับการพัฒนาตนเองด้วยการใช้ภาษาสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนภาษาไทยที่ส่งเสริมความรู้และทักษะการพูดเพื่อการสื่อสารของนักศึกษาวิชาชีพครู เนื่องจากนักศึกษาวิชาชีพครูในทุกสาขาวิชาชีพจำเป็นต้องมีพื้นฐานในทักษะการพูดเพื่อการสื่อสาร อันเป็นการวางรากฐานให้นักศึกษาได้มีทักษะและศักยภาพพร้อมที่จะสื่อสาร ตลอดจนถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ไปสู่ผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เปรียบเสมือนด่านปราการขั้นแรก อันเป็นการเตรียมความพร้อมของนักศึกษาวิชาชีพครูให้มีทักษะ มีความพร้อมในการสื่อสารให้เหมาะสมกับบุคคลและสถานการณ์ ก่อให้เกิดความเข้าใจ และสัมพันธภาพที่ดีระหว่างครูผู้สอนกับผู้เรียน ผู้ร่วมงาน และบุคคลอื่นๆในสังคม เพื่อให้ นักศึกษามีคุณภาพตรงตามมาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษาของคุรุสภา มีความพร้อมในการเข้าสู่วิชาชีพครู สามารถรับใช้สังคมและประเทศชาติต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนภาษาไทยที่ส่งเสริมความรู้และทักษะการพูดเพื่อการสื่อสารของนักศึกษาวิชาชีพครู

1.2.2 เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการเรียนการสอนภาษาไทยที่ส่งเสริมความรู้และทักษะการพูดเพื่อการสื่อสารของนักศึกษาวิชาชีพครู

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

1.3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.3.1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชานาฏศิลป์ศึกษา (4 ปี) และสาขาวิชาดนตรีศึกษา (4 ปี) (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2562) สังกัดสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม ปีการศึกษา 2565 จำนวน 12 วิทยาลัย รวมทั้งสิ้น 601 คน

1.3.1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชานาฏศิลป์ศึกษา (4 ปี) และสาขาวิชาดนตรีศึกษา (4 ปี) (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2562) สังกัดวิทยาลัยนาฏศิลป์ลพบุรี สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรมที่กำลังศึกษาอยู่ใน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 รวมทั้งสิ้น 46 คน ซึ่งได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi - stage Random Sampling) โดยมีขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 แบ่งกลุ่มสถานศึกษาในสังกัด จำนวน 12 วิทยาลัย ออกเป็น 5 ภาค ได้แก่

1) ภาคกลาง 2) ภาคตะวันออก 3) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 4) ภาคเหนือ 5) ภาคใต้

ขั้นตอนที่ 2 สุ่มสถานศึกษาจากแต่ละภาค มาจำนวนภาคละ 1 แห่ง

ขั้นตอนที่ 3 สุ่มสถานศึกษา 1 แห่ง ที่ได้มาจากการสุ่มในขั้นตอนที่ 2 โดยทำการสุ่มได้วิทยาลัยนาฏศิลป์ลพบุรีเป็นกลุ่มทดลอง ซึ่งเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชานาฏศิลป์ศึกษา (4 ปี) และสาขาวิชาดนตรีศึกษา (4 ปี) (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2562) ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 46 คน

1.3.2 ตัวแปรที่ศึกษา

1.3.2.1 ตัวแปรอิสระ (Independent variable) ได้แก่ การจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนการสอนภาษาไทยที่ส่งเสริมความรู้และทักษะการพูดเพื่อการสื่อสารของนักศึกษาวิชาชีพครู

1.3.2.2 ตัวแปรตาม (Dependent variable) ได้แก่ ความรู้ด้านการพูดเพื่อการสื่อสารของนักศึกษาวิชาชีพครู และทักษะการพูดเพื่อการสื่อสารของนักศึกษาวิชาชีพครู ประกอบไปด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ทักษะด้านกฎเกณฑ์การใช้ภาษา 2) ทักษะด้านการวิเคราะห์การสื่อสาร 3) ทักษะด้านการใช้ภาษาเพื่อสื่อสารในการจัดการเรียนรู้ 4) ทักษะด้านการใช้กลวิธีสื่อสารในการจัดการเรียนรู้ 5) ทักษะด้านการปฏิสัมพันธ์ทางวาจา

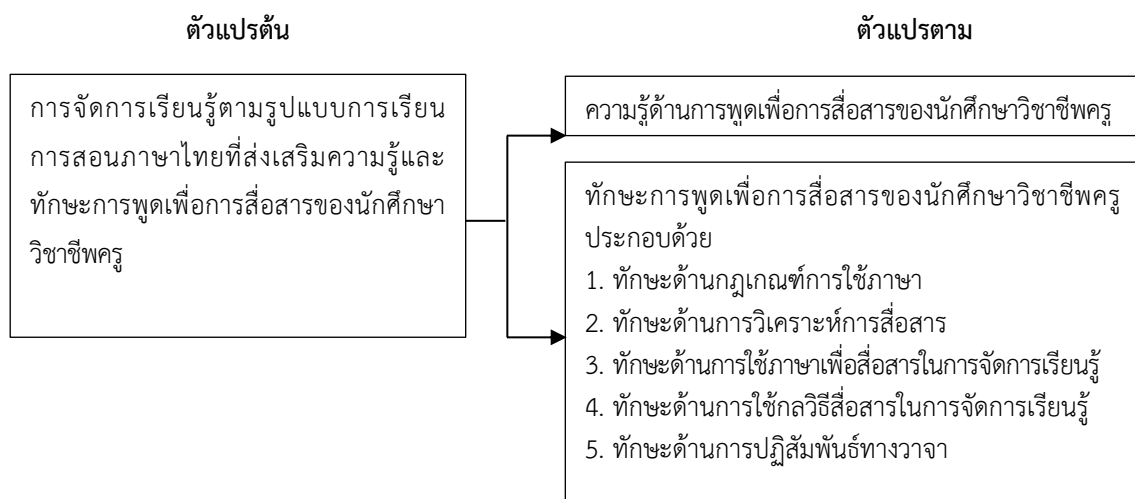
1.4 สมมติฐานการวิจัย

1.4.1 ความรู้ด้านการพูดเพื่อการสื่อสารของนักศึกษาวิชาชีพครูที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนภาษาไทยที่ส่งเสริมความรู้และทักษะการพูดเพื่อการสื่อสารของนักศึกษาวิชาชีพครูหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

1.4.2 พัฒนาการของทักษะการพูดเพื่อการสื่อสารของนักศึกษาวิชาชีพครูที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนภาษาไทยที่ส่งเสริมความรู้และทักษะการพูดเพื่อการสื่อสารของนักศึกษาวิชาชีพครู มีพัฒนาการสูงขึ้นตามลำดับ

1.5 กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาดูผลการใช้รูปแบบการเรียนการสอนภาษาไทยที่ส่งเสริมความรู้และทักษะการพูดเพื่อการสื่อสารของนักศึกษาวิชาชีพครู เป็นการทดลองใช้รูปแบบการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ได้จากการสังเคราะห์แนวคิดการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communicative Approach) แนวคิดการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสม (Assertive Behavior Training) และทฤษฎีภาษาศาสตร์สังคม (Sociolinguistics Theory) กำหนดตัวแปรต้น คือ รูปแบบการเรียนการสอนภาษาไทยที่ส่งเสริมความรู้และทักษะการพูดเพื่อการสื่อสารของนักศึกษาวิชาชีพครู ตัวแปรตาม คือ ความรู้ด้านการพูดเพื่อการสื่อสารของนักศึกษาวิชาชีพครู และทักษะการพูดเพื่อการสื่อสารของนักศึกษาวิชาชีพครู สรุปกรอบแนวคิดการวิจัยได้ ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการศึกษาดูผลการใช้รูปแบบการเรียนการสอนภาษาไทยที่ส่งเสริมความรู้และทักษะการพูดเพื่อการสื่อสารของนักศึกษาวิชาชีพครู

2. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลอง ผู้วิจัยใช้แบบแผนการวิจัยแบบกลุ่มเดียวแบบวัดอนุกรมเวลา (One group Pretest - Posttest Time series design) โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1.1 แผนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนการสอนภาษาไทยที่ส่งเสริมความรู้และทักษะการพูดเพื่อการสื่อสารของนักศึกษาวิชาชีพครู จำนวน 5 แผน รวมใช้เวลา 20 ชั่วโมง ทุกองค์ประกอบในแผนการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกัน โดยในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.91$, $SD = 0.07$)

2.1.2 แบบทดสอบวัดความรู้ด้านการพูดเพื่อการสื่อสารของนักศึกษาวิชาชีพครู เป็นแบบทดสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ 5 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ตามแนวคิดด้านพุทธิพิสัยของบลูม 6 ระดับ ได้แก่ ความรู้ความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่า โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.80 – 1.00 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.85

2.1.3 แบบวัดทักษะการพูดเพื่อการสื่อสารของนักศึกษาวิชาชีพครู มีลักษณะเป็นแบบอัตนัยโดยกำหนดสถานการณ์ให้ผู้เรียนแสดงบทบาทตามสถานการณ์ที่กำหนดให้ กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนแบบรูบริค (Rubric Score) ตามองค์ประกอบของทักษะการพูดเพื่อการสื่อสารของนักศึกษาวิชาชีพครู โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้อง เท่ากับ 1.00 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97

2.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล

เก็บรวบรวมข้อมูลจากการทดลองสอนโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนภาษาไทยที่ส่งเสริมความรู้และทักษะการพูดเพื่อการสื่อสารของนักศึกษาวิชาชีพครู มีรายละเอียด ดังนี้

2.2.1 ผู้วิจัยดำเนินการทดสอบความรู้ด้วยการทดสอบก่อนเรียน (Pre - Test) โดยใช้แบบทดสอบวัดความรู้ด้านการพูดเพื่อการสื่อสารของนักศึกษาวิชาชีพครู เป็นแบบทดสอบปรนัย 5 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ เพื่อวัดความรู้ด้านทักษะการพูดเพื่อการสื่อสารของผู้เรียน

2.2.2 ผู้วิจัยดำเนินการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนภาษาไทยที่ส่งเสริมความรู้และทักษะการพูดเพื่อการสื่อสารของนักศึกษาวิชาชีพครู ซึ่งขั้นตอนการเรียนการสอนมี 6 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ขั้นเรียนรู้ 2) ขั้นเสนอตัวแบบ 3) ขั้นฝึกทักษะการใช้ภาษา 4) ขั้นปฏิสัมพันธ์ทางภาษา 5) ขั้นแนะนำและเสริมแรง 6) ขั้นทบทวนและประเมินผล โดยดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น จำนวน 20 ชั่วโมง และจัดกิจกรรมตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจำนวน 5 แผน แผนละ 4 ชั่วโมง

2.2.3 ในระหว่างการดำเนินการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนมีการวัดผล โดยใช้แบบวัดทักษะการพูดเพื่อการสื่อสารของนักศึกษาวิชาชีพครู เพื่อวัดพัฒนาการระหว่างเรียน จำนวน 4 ครั้ง

2.2.4 ผู้วิจัยดำเนินการทดสอบหลังเรียน (Post - Test) หลังจากเสร็จสิ้นการทดลองสอน ด้วยแบบทดสอบวัดความรู้ด้านการพูดเพื่อการสื่อสารของนักศึกษาวิชาชีพครู ซึ่งเป็นฉบับเดียวกันกับแบบทดสอบก่อนเรียน

2.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

2.3.1 เปรียบเทียบคะแนนความรู้ด้านการพูดเพื่อการสื่อสารของนักศึกษาวิชาชีพครู ก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้สถิติทดสอบที (t – test Dependent)

2.3.2 เปรียบเทียบคะแนนทักษะการพูดเพื่อการสื่อสารของนักศึกษาวิชาชีพครูในแต่ละช่วงเวลาโดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวแบบวัดซ้ำ (One – Way Analysis of Variance with Repeated Measures)

3. สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามหัวข้อ ดังนี้

3.1 ผลการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนภาษาไทยที่ส่งเสริมความรู้และทักษะการพูดเพื่อการสื่อสารของนักศึกษาวิชาชีพครู

รูปแบบการเรียนการสอนภาษาไทยที่ส่งเสริมความรู้และทักษะการพูดเพื่อการสื่อสารของนักศึกษาวิชาชีพครู ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ดังนี้

1) หลักการของรูปแบบการเรียนการสอนภาษาไทยที่ส่งเสริมความรู้และทักษะการพูดเพื่อการสื่อสารของนักศึกษาวิชาชีพครู ได้มาจากการสังเคราะห์สาระสำคัญของแนวคิดภาษาเพื่อการสื่อสาร แนวคิดการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสม และการสังเคราะห์ทฤษฎีภาษาศาสตร์สังคม สรุปเป็นหลักการสำคัญดังนี้

1.1) การเรียนรู้จะมีความหมายหากผู้เรียนทราบจุดมุ่งหมายของการเรียนและการฝึกใช้ภาษาตลอดจนมีความเข้าใจในองค์ประกอบทั้งหมดของทักษะการสื่อสาร

1.2) การให้ตัวอย่างด้วยตัวแบบที่เหมาะสมจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และเลียนแบบพฤติกรรมที่พึงประสงค์ได้

1.3) ผู้เรียนจะเกิดทักษะการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ หากได้รับการฝึกฝนการใช้ภาษาด้วยการทำความเข้าใจความหมายและบริบทของการใช้ภาษาในสังคมตลอดจนฝึกใช้ภาษาพูดและภาษาท่าทางประกอบการพูดได้อย่างเหมาะสม

1.4) การเรียนรู้ภาษาจะเกิดขึ้นได้ดีหากผู้เรียนได้รับประสบการณ์ทางสังคมที่ส่งเสริมการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลในบริบทและสถานการณ์ที่มีความหลากหลายและมีความหมายกับผู้เรียน

1.5) การให้คำแนะนำแก่ผู้เรียนจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในกระบวนการใช้ภาษาที่ถูกต้องและปรับปรุงทักษะของตนเองให้เกิดความชำนาญมากยิ่งขึ้น

1.6) การประเมินผลโดยให้ข้อมูลย้อนกลับและการเสริมแรง จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้

2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความรู้และทักษะการพูดเพื่อการสื่อสารของนักศึกษาวิชาชีพครู ซึ่งประกอบด้วย ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1. ทักษะด้านกฎเกณฑ์การใช้ภาษา 2. ทักษะด้านการวิเคราะห์การสื่อสาร 3. ทักษะด้านการใช้ภาษาเพื่อสื่อสารในการจัดการเรียนรู้ 4. ทักษะด้านการใช้กลวิธีสื่อสารในการจัดการเรียนรู้ 5. ทักษะด้านการปฏิสัมพันธ์ทางวาจา

3) เนื้อหาสาระของรูปแบบการเรียนการสอนภาษาไทยที่ส่งเสริมความรู้และทักษะการพูดเพื่อการสื่อสารของนักศึกษาวิชาชีพครูได้มาจากการสังเคราะห์เนื้อหาสาระวิชา ภาษาเพื่อการสื่อสารสำหรับครู ตามหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชานาฏศิลป์ศึกษาและสาขาวิชาดนตรีศึกษา (4 ปี) (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2562) สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม สอดคล้องกับมาตรฐานความรู้ด้านการใช้ทักษะการพูดเพื่อการสื่อสารในการเรียนการสอนหรือที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพครู ตามข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2562 โดยมีเนื้อหาสาระของรูปแบบการเรียนการสอน ดังนี้ 1. การพูดถ่ายทอดความรู้ 2. การพูดถาม - ตอบ ในชั้นเรียน 3. การพูดโน้มน้าวใจ 4. การพูดเสริมแรง และ 5. การพูดในโอกาสต่างๆ

4) กระบวนการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนภาษาไทยที่ส่งเสริมความรู้และทักษะการพูดเพื่อการสื่อสารของนักศึกษาวิชาชีพครู มี 6 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 ขั้นเรียนรู้ (Learning) ขั้นที่ 2 ขั้นเสนอตัวแบบ (Model Presentation) ขั้นที่ 3 ขั้นฝึกทักษะการใช้ภาษา (Practice Language Skills) ขั้นที่ 4 ขั้นปฏิสัมพันธ์ทางภาษา (Language Interaction) ขั้นที่ 5 ขั้นแนะนำและเสริมแรง (Introduce and Reinforcement) และขั้นที่ 6 ขั้นทบทวนและประเมินผล (Review and Evaluation)

5) การวัดและประเมินผลการตามรูปแบบการเรียนการสอนภาษาไทยที่ส่งเสริมความรู้และทักษะการพูดเพื่อการสื่อสารของนักศึกษาวิชาชีพครู ประกอบด้วย การวัดความรู้ด้านการพูดเพื่อการสื่อสารของนักศึกษาวิชาชีพครู

ด้วยแบบทดสอบวัดความรู้ด้านการพูดเพื่อการสื่อสารของนักศึกษาวิชาชีพรู มีลักษณะเป็นแบบปรนัย 5 ตัวเลือก ตามแนวคิดด้าน พุทธิพิสัยของบลูม และวัดทักษะการพูดเพื่อการสื่อสารของนักศึกษาวิชาชีพรู โดยใช้แบบวัดทักษะการพูดเพื่อการสื่อสารของนักศึกษาวิชาชีพรู มีลักษณะเป็นแบบอัตนัยกำหนดเกณฑ์การวัดเป็นแบบบูรบริค

6) ปัจจัยสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วย

6.1 ระบบสังคม ผู้สอนมีบทบาทเป็นผู้อำนวยความสะดวกจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน และนำการปฏิบัติกิจกรรมในแต่ละขั้นตอน เสริมแรงให้คำชมเชยแก่ผู้ที่ทำการฝึกปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง ผู้เรียนมีบทบาทในการใช้ภาษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน รับฟังและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ตลอดจนให้ความร่วมมือเข้าร่วมกิจกรรมอย่างกระตือรือร้น

6.2 หลักการตอบสนอง ผู้สอนควรจัดการเรียนการสอนแบบกลุ่มละความสามารถ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการมีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน จัดบรรยากาศการเรียนรู้ในเชิงบวก ปราศจากการแข่งขัน เน้นความเป็นกัลยาณมิตร เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนกล้าแสดงออกในการแสดงความคิดเห็นและการแสดงพฤติกรรมการใช้ภาษา

6.3 ระบบสนับสนุน ผู้สอนควรจัดเตรียมสื่อการเรียนรู้ที่มีความหลากหลาย โดยเลือกสื่อที่มีลักษณะเป็นภาพหรือวิดีโอที่เน้นสถานการณ์ที่เชื่อมโยงกับประสบการณ์ของผู้เรียน

3.2 ผลการศึกษาผลของการใช้รูปแบบการเรียนการสอนภาษาไทยที่ส่งเสริมความรู้และทักษะการพูดเพื่อการสื่อสารของนักศึกษาวิชาชีพรู

ในการศึกษาผลการใช้รูปแบบการเรียนการสอนภาษาไทยที่ส่งเสริมความรู้และทักษะการพูดเพื่อการสื่อสารของนักศึกษาวิชาชีพรู ผู้วิจัยทำการเปรียบเทียบคะแนนความรู้ด้านการพูดเพื่อการสื่อสารของนักศึกษาวิชาชีพรู โดยใช้สถิติทดสอบที (t – test Dependent) และศึกษาพัฒนาการของทักษะการพูดเพื่อการสื่อสารของนักศึกษาวิชาชีพรู ในแต่ละช่วงเวลาโดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบวัดซ้ำ (One – Way Analysis of Variance with Repeated Measures) ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น

1) ผลเปรียบเทียบคะแนนความรู้ด้านการพูดเพื่อการสื่อสารของนักศึกษาวิชาชีพรูก่อน และหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนภาษาไทยที่ส่งเสริมความรู้และทักษะการพูดเพื่อการสื่อสารของนักศึกษาวิชาชีพรู

ตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้ด้านการพูดเพื่อการสื่อสารของนักศึกษาวิชาชีพรูก่อน และหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนภาษาไทยที่ส่งเสริมความรู้และทักษะการพูดเพื่อการสื่อสารของนักศึกษาวิชาชีพรู

การทดสอบ	<i>n</i>	$\bar{X}$	<i>SD</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
ก่อนเรียน	46	11.50	2.912	20.306*	0.00
หลังเรียน	46	18.50	3.089		

**. มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้ด้านการพูดเพื่อการสื่อสารของนักศึกษาวิชาชีพรู ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนภาษาไทยที่ส่งเสริมความรู้และทักษะการพูดเพื่อการสื่อสารของนักศึกษาวิชาชีพรู พบว่าคะแนนความรู้ด้านการพูดเพื่อการสื่อสารของนักศึกษาวิชาชีพรูก่อนการจัดการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 11.50 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.912 และหลังการจัดการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 18.50 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.089 และผลการตรวจสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยโดยใช้สถิติทดสอบที (t – test Dependent) การทดสอบพบว่า ค่า *t* เท่ากับ 20.306* และค่า *p* = 0.00 แสดงให้เห็นว่าความรู้ด้านการพูดเพื่อการสื่อสาร

ของนักศึกษาวิชาชีพครูหลังการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนภาษาไทยที่ส่งเสริมความรู้และทักษะการพูดเพื่อการสื่อสารของนักศึกษาวิชาชีพครู แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

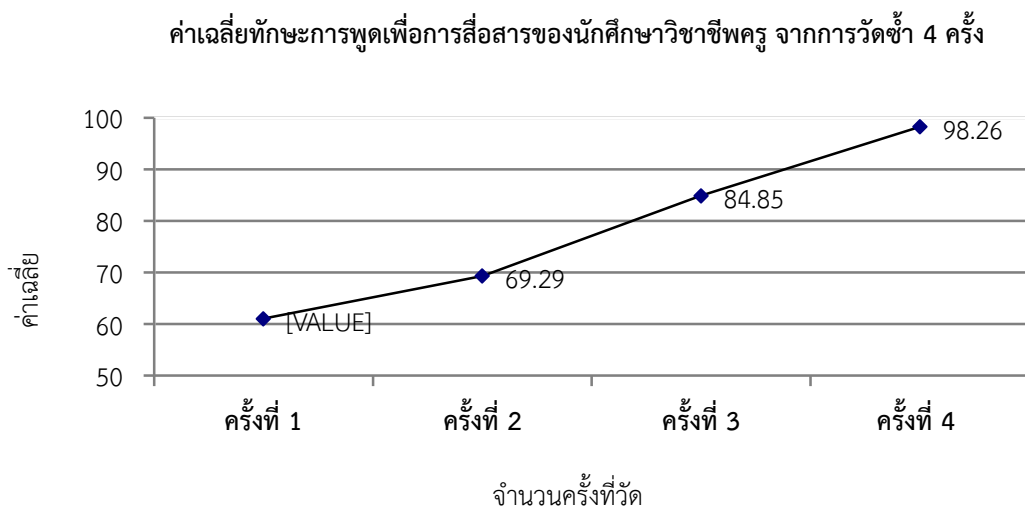
2) ผลการศึกษาพัฒนาการของทักษะการพูดเพื่อการสื่อสารของนักศึกษาวิชาชีพครูที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนภาษาไทยที่ส่งเสริมความรู้และทักษะการพูดเพื่อการสื่อสารของนักศึกษาวิชาชีพครู

2.1 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทักษะการพูดเพื่อการสื่อสารของนักศึกษาวิชาชีพครู ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนภาษาไทยที่ส่งเสริมความรู้และทักษะการพูดเพื่อการสื่อสารของนักศึกษาวิชาชีพครู

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของทักษะการพูดเพื่อการสื่อสารของนักศึกษาวิชาชีพครูจากการวัดซ้ำ 4 ครั้ง

ทักษะการพูดเพื่อการสื่อสาร ของนักศึกษาวิชาชีพครู	<i>n</i>	คะแนน เต็ม	$\bar{X}$	<i>SD</i>	ระดับทักษะการพูด เพื่อการสื่อสารของนักศึกษา วิชาชีพครู
ครั้งที่ 1	46	120	61.02	3.512	น้อย
ครั้งที่ 2	46	120	69.26	3.330	ปานกลาง
ครั้งที่ 3	46	120	84.85	4.195	มาก
ครั้งที่ 4	46	120	98.26	3.428	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 พบว่าค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทักษะการพูดเพื่อการสื่อสารของนักศึกษาวิชาชีพครู โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนภาษาไทยที่ส่งเสริมความรู้และทักษะการพูดเพื่อการสื่อสารของนักศึกษาวิชาชีพครู จากการวัดซ้ำจำนวน 4 ครั้ง มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 61.02 , 69.26 , 84.85, 98.26) ตามลำดับ แสดงว่านักศึกษาวิชาชีพครูมีค่าเฉลี่ยของทักษะการพูดเพื่อการสื่อสารของนักศึกษาวิชาชีพครูโดยรวมเพิ่มขึ้นตามลำดับการวัด และจากการวิเคราะห์ครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำค่าเฉลี่ยจากการวัดซ้ำ 4 ครั้ง มาแสดงเป็นกราฟเพื่อให้เห็นพัฒนาการของทักษะการพูดเพื่อการสื่อสารของนักศึกษาวิชาชีพครู

ภาพที่ 2 ค่าเฉลี่ยทักษะการพูดเพื่อการสื่อสารของนักศึกษาวิชาชีพครูจากการวัดซ้ำ 4 ครั้ง

2.2 ผลการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของทักษะการพูดเพื่อการสื่อสารของนักศึกษาวิชาชีพครู ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนภาษาไทยที่ส่งเสริมความรู้และทักษะการพูดเพื่อการสื่อสารของนักศึกษาวิชาชีพครู จากการวัดซ้ำจำนวน 4 ครั้งด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวแบบวัดซ้ำ (One-Way Repeated Measures ANOVA)

ตารางที่ 3 ผลการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของทักษะการพูดเพื่อการสื่อสารของนักศึกษาวิชาชีพครูจากการวัดซ้ำจำนวน 4 ครั้ง ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวแบบวัดซ้ำ

Source (แหล่งความแปรปรวน)	SS (ผลรวมกำลังสองค่าเบี่ยงเบน)	df	MS (ผลรวมกำลังสองค่าเฉลี่ย)	F	p
การวัดซ้ำ 4 ครั้ง (time)	37791.087	2.083	18140.950	3839.577**	.001
ความคลาดเคลื่อน (Error time)	442.913	93.744	4.725		
Mauchly's W = .444 , Chi-Square = 35.486, df = 5 , Sig = .000; Sphericity not Assumed					

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ($p < .05$)

จากตารางที่ 3 พบว่า ผลการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของทักษะการพูดเพื่อการสื่อสารของนักศึกษาวิชาชีพครู จากการวัดซ้ำจำนวน 4 ครั้งด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวแบบวัดซ้ำ โดยทำการทดสอบข้อตกลงเบื้องต้นด้วยสถิติ Mauchly's Test of Sphericity พบว่า ความแปรปรวนของข้อมูลจากการวัดซ้ำไม่มีลักษณะเป็น Compound Symmetry ($Sig=.000$) ซึ่งหมายถึง ความแปรปรวนและความแปรปรวนร่วมของการวัดแต่ละครั้งมีขนาดไม่เท่ากันจึงเป็นการละเมิดข้อตกลงเบื้องต้นของการใช้สถิติดังกล่าว ดังนั้นผู้วิจัยจึงอ่านค่าสถิติ Greenhouse-Geiser ซึ่งเป็นสถิติที่ใช้กับข้อมูลที่ไม่สอดคล้องกับข้อตกลงเบื้องต้นของการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวแบบวัดซ้ำ ผลการวิเคราะห์ได้ค่า $F = 3839.577$ และค่า $p = .001$ แสดงให้เห็นว่า ค่าเฉลี่ยของทักษะการพูดเพื่อการสื่อสารโดยรวมของนักศึกษาวิชาชีพครู จากการวัดซ้ำจำนวน 4 ครั้ง มีอย่างน้อย 1 คู่ ที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ของทักษะการพูดเพื่อการสื่อสารของนักศึกษาวิชาชีพครู

ทักษะการพูดเพื่อการสื่อสารของ นักศึกษาวิชาชีพครู	วัดครั้งที่ 1 ($\bar{X} = 61.02$)	วัดครั้งที่ 2 ($\bar{X} = 69.26$)	วัดครั้งที่ 3 ($\bar{X} = 84.85$)	วัดครั้งที่ 4 ($\bar{X} = 98.26$)
วัดครั้งที่ 1 ($\bar{X} = 61.02$)	-			
วัดครั้งที่ 2 ($\bar{X} = 69.26$)	8.239*	-		
วัดครั้งที่ 3 ($\bar{X} = 84.85$)	23.826*	15.587*	-	
วัดครั้งที่ 4 ($\bar{X} = 98.26$)	37.239*	29.000*	13.413*	-

จากตารางที่ 4 พบว่า ค่าเฉลี่ยของทักษะการพูดเพื่อการสื่อสารของนักศึกษาวิชาชีพครู จากการวัดซ้ำ 4 ครั้ง มีค่าเฉลี่ยสูงขึ้นเป็นลำดับ โดยครั้งที่สี่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่า ครั้งที่สาม ครั้งที่สอง และครั้งที่หนึ่ง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า นักศึกษาวิชาชีพครูที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนการสอนภาษาไทยที่ส่งเสริมความรู้ และทักษะการพูดเพื่อการสื่อสารของนักศึกษาวิชาชีพครู มีทักษะการพูดเพื่อการสื่อสารโดยรวมสูงขึ้นในแต่ละระยะ

4. อภิปรายผล

4.1 ผลการพัฒนาแบบการเรียนการสอนภาษาไทยที่ส่งเสริมความรู้และทักษะการพูดเพื่อการสื่อสารของนักศึกษาวิชาชีพครู พบว่า องค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอนภาษาไทยที่ส่งเสริมความรู้และทักษะการพูดเพื่อการสื่อสารของนักศึกษาวิชาชีพครู ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหาสาระ 4) ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอน 5) การวัดและประเมินผล 6) ปัจจัยสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน ซึ่งองค์ประกอบและรายละเอียดของรูปแบบการเรียนการสอนได้มาโดยการศึกษา วิเคราะห์สังเคราะห์ พัฒนาจากหลักการ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาแบบการเรียนการสอน ได้แก่ 1) แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาแบบการเรียนการสอน 2) แนวคิดการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร 3) แนวคิดการฝึกปฏิบัติการแสดงออกที่เหมาะสม 4) ทฤษฎีภาษาศาสตร์สังคม 5) แนวคิดเกี่ยวกับความรู้และทักษะการพูดเพื่อการสื่อสารของนักศึกษาวิชาชีพครู นำมาสู่รูปแบบการเรียนการสอนที่ได้รับการพัฒนาขึ้นอย่างเป็นระบบ มีการพัฒนาอย่างเป็นขั้นตอน แต่ละขั้นตอนมีความเกี่ยวเนื่องสัมพันธ์กันอย่างมีหลักการ เพื่อให้บรรลุถึงเป้าหมายซึ่งเป็นเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน โดยมีแนวคิดและหลักการเป็นกรอบพัฒนา สอดคล้องกับแนวคิดของ Joyce, Weil & Showers (2001) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของรูปแบบการสอนว่ารูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีองค์ประกอบที่สำคัญสี่ส่วน ส่วนที่หนึ่งเป็นหลักการ เป้าหมายของรูปแบบ ส่วนที่สอง เป็นรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งประกอบไปด้วย ขั้นตอนของรูปแบบ รูปแบบของสังคม หลักการตอบสนอง และระบบสนับสนุน ส่วนที่สาม คือการนำรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไปใช้ และส่วนที่สี่ คือ ผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน เช่นเดียวกันกับ ทิศนา แหมมณี (2561) ที่ได้ให้ความเห็นว่ารูปแบบการสอน เป็นการจัดกิจกรรมการสอนอย่างเป็นระบบตามหลักการ แนวคิด ทฤษฎี ประกอบด้วยวิธีสอน ขั้นตอน เทคนิคต่างๆ เพื่อช่วยให้การจัดกิจกรรมบรรลุวัตถุประสงค์นำไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ

4.2 ผลการศึกษาผลของการใช้รูปแบบการเรียนการสอนภาษาไทยที่ส่งเสริมความรู้และทักษะการพูดเพื่อการสื่อสารของนักศึกษาวิชาชีพครู พบว่า นักศึกษาวิชาชีพครูมีทักษะการพูดเพื่อการสื่อสารหลังเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนภาษาไทยที่ส่งเสริมความรู้และทักษะการพูดเพื่อการสื่อสารของนักศึกษาวิชาชีพครู อยู่ในระดับดีมาก และมีพัฒนาการดีขึ้นตามลำดับจากการวัดซ้ำจำนวน 4 ครั้ง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนที่ช่วยพัฒนาส่งเสริมให้นักศึกษาวิชาชีพครูเกิดทักษะการพูดเพื่อการสื่อสารได้ โดยผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมตามแผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งมีเนื้อหา ได้แก่ การพูดถ่ายทอดความรู้ การพูดถาม - ตอบ ในชั้นเรียน การพูดโน้มน้าวใจ การพูดเพื่อเสริมแรง และการพูดในโอกาสต่างๆ และในระหว่างการทำนันทนาการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนมีการวัดพัฒนาการระหว่างเรียน ซึ่งส่งผลให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้และฝึกฝนทักษะการพูดในลักษณะของการฝึกใช้ภาษาด้วยการปฏิบัติจนทำให้เกิดความเข้าใจและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม สามารถอภิปรายผลตามลำดับขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนได้ ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นเรียนรู้ เป็นขั้นที่ผู้สอนชี้แจงวัตถุประสงค์การเรียนรู้ และให้ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับหลักการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารให้เหมาะสมกับบุคคล โอกาสและสถานการณ์ หลักการใช้กลวิธีในการสื่อสารประกอบการพูดและมารยาทในการพูด เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และทำความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายและวิธีการใช้ภาษาที่เหมาะสมกับสถานการณ์ต่าง ๆ สอดคล้องกับแนวคิดของ เกรียงศักดิ์ ฐานะกอง และ นิธิดา อติภทรนันท์ (2560) ที่ได้กล่าวถึงการสอนทักษะการพูดให้มีประสิทธิภาพ สรุปได้ว่า ในการเรียนการสอน ควรให้ผู้เรียนได้เรียนเนื้อหาของภาษารวมถึงหน้าที่ทางภาษาอันเป็นประโยชน์ในการสื่อสาร โดยการทำกิจกรรมการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารในแต่ละครั้ง ผู้เรียนต้องรู้จักเนื้อหาภาษาและหน้าที่ทางภาษาก่อนที่จะฝึกปฏิบัติซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาได้อย่างคล่องแคล่ว

ขั้นที่ 2 ขั้นเสนอตัวแบบ เป็นขั้นที่ผู้สอนเสนอตัวอย่างของการใช้ภาษาพูดและภาษาท่าทางที่ถูกต้องเหมาะสมในการสื่อสาร โดยครูเป็นผู้สาธิตหรือใช้สื่อที่มีความน่าสนใจ เช่น วิดีทัศน์ คลิปวิดีโอ หรือภาพถ่ายให้ผู้เรียนเป็นผู้สังเกตทำให้เกิดการเรียนรู้และเลียนแบบพฤติกรรมที่เหมาะสมได้ ซึ่งการใช้ตัวแบบนี้มีประโยชน์อย่างมาก เพราะทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้เร็วขึ้น ดังที่ สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต (2553) ที่ได้กล่าวว่า เทคนิคการแสดงแม่แบบเป็นอีกวิธีการหนึ่งที่น่ามาใช้ในการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่พึงประสงค์ได้ โดยการเสนอตัวแบบให้บุคคลได้สังเกตตัวแบบ ซึ่งเป็นตัวแบบที่ผู้สังเกตให้ความสนใจและอยากทำตาม และเมื่อบุคคลแสดงพฤติกรรมตามตัวแบบแล้วได้รับการเสริมแรงทางบวก บุคคลจะแสดงพฤติกรรมนั้นบ่อยขึ้น ซึ่งการใช้ตัวแบบนี้มีประโยชน์อย่างมาก เพราะทำให้ผู้เข้ารับการฝึกสามารถเรียนรู้ได้เร็วขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธรรมโชติ เอี่ยมทัศนะ (2551) ที่ได้ใช้เทคนิคแม่แบบในขั้นตอนการฝึกพูดหน้าชั้นเรียน ซึ่งเป็นวิธีการที่ให้ผู้เรียนสังเกตพฤติกรรมของตัวแบบเกี่ยวกับพฤติกรรมพูดหน้าชั้นเรียนและให้ผู้เรียนเลียนแบบพฤติกรรมของตัวแบบ พร้อมทั้งให้แรงเสริมทางบวกแก่ผู้เรียนที่แสดงพฤติกรรมได้ถูกต้อง เพื่อให้ผู้เรียนได้นำไปใช้ในการพัฒนาการพูดหน้าชั้นเรียนต่อไป ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ผู้เรียนมีพฤติกรรมพูดหน้าชั้นเรียนเหมาะสมมากขึ้นหลังจากที่ได้รับการฝึก

ขั้นที่ 3 ขั้นฝึกทักษะการใช้ภาษา เป็นขั้นที่ให้ผู้เรียนได้ฝึกใช้ภาษา มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในวิธีการใช้รูปแบบของภาษาในลักษณะต่างๆด้วยการฝึก ในขั้นนี้เป็นกระบวนการที่ผู้สอนได้ฝึกการใช้ถ้อยความในการสื่อสารให้กับผู้เรียน โดยเริ่มจากการฝึกวิเคราะห์จุดประสงค์ในการสื่อสาร วิเคราะห์ผู้ฟัง และสถานการณ์การสื่อสาร เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเลือกใช้คำพูดให้เหมาะกับผู้ฟังในสถานการณ์ต่างๆได้ ซึ่งผู้สอนจะกำหนดสถานการณ์การพูดในรูปแบบต่าง ๆ ให้ผู้เรียนวิเคราะห์และเขียนบทพูดให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่กำหนดให้ รวมถึงฝึกการออกเสียงให้ถูกต้องชัดเจนตามอักขระ และในขั้นนี้ผู้เรียนจะได้ฝึกทักษะกลวิธีในการสื่อสาร โดยใช้ท่าทางประกอบการพูดหรือใช้สื่อความหมายแทนคำพูดได้แก่ การประสานสายตา การวางตัว การแสดงท่าทาง และการแสดงออกทางสีหน้า ตลอดจนการใช้เสียงเพื่อสื่ออารมณ์ให้เหมาะสมกับการสนทนาและสัมพันธ์กับข้อความที่สื่อสาร สอดคล้องกับแนวคิดของ บัณฑิตา จารุมา และพยอม ก้อนใน เมือง (2563) ที่กล่าวว่า การฝึกทักษะการพูดควรฝึกทั้งการใช้วัจนภาษาและอวัจนภาษา โดยผู้พูดต้องเลือกใช้วัจนภาษาที่เหมาะสมกับกาลเทศะ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของผู้พูด และมีการใช้อวัจนภาษาที่สอดคล้องกับเนื้อหาที่จะพูด สถานภาพของผู้ฟัง สถานที่ขณะพูด สอดคล้องกับงานวิจัยของ ภาสพงศ์ ผิวพอใช้ (2555) ที่ได้กำหนดแนวการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนพัฒนาสมรรถนะการสนทนาภาษาไทย โดยมีขั้นการฝึกทักษะ ซึ่งเป็นขั้นตอนที่ให้ผู้เรียนฝึกใช้ภาษาที่เพิ่งเรียนรู้ใหม่โดยมีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนจดจำรูปแบบและวิธีการใช้รูปแบบของภาษาได้ เพื่อนำไปสู่การฝึกทักษะภาษาอย่างอิสระในสถานการณ์จำลองหรือสถานการณ์จริงด้วยตนเอง ผลการวิจัยพบว่า ผู้เรียนมีค่าเฉลี่ยของสมรรถนะการสนทนาภาษาไทยสูงขึ้น

ขั้นที่ 4 ขั้นปฏิสัมพันธ์ทางภาษา เป็นขั้นที่ผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาในการสื่อสาร ซึ่งในขั้นนี้ผู้เรียนจะได้ใช้ภาษาในการปฏิสัมพันธ์ร่วมกับผู้อื่นซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะการพูดเพื่อการสื่อสาร มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาในสถานการณ์ต่าง ๆ ด้วยตนเอง เป็นการนำความรู้ทางภาษาที่ได้มีประสบการณ์มาประยุกต์ใช้ได้อย่างเสรี โดยเน้นสถานการณ์ที่มีความเกี่ยวข้องกับการพูดเพื่อการสื่อสารที่จำเป็นสำหรับวิชาชีพครู เช่น พูดให้อาสาสมัครนักเรียนหน้าเสาธง พูดปฐมนิเทศนักเรียนใหม่ในวันเปิดภาคเรียน พูดอธิบายเนื้อหาในชั่วโมงเรียน พูดซักถามและตอบคำถามระหว่างครูผู้สอนกับนักเรียนในชั้นเรียน พูดโน้มน้าวใจเรื่องการรักษาความสะอาดของโรงเรียน พูดเสริมแรงเมื่อนักเรียนเกิดความท้อแท้ผิดหวัง พูดกล่าวต้อนรับผู้ปกครองและนักเรียนในวันประชุมผู้ปกครอง หรือสถานการณ์ที่ได้รับมอบหมายให้เป็นพิธีกรในงานโรงเรียน เป็นต้น ดังนั้นการฝึกให้ผู้เรียนได้แสดงบทบาทตามสถานการณ์จึงเป็นเทคนิคหนึ่งที่จะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจบทบาท สภาพความเป็นจริงจากสิ่งที่เกิดขึ้น ผ่านการแสดงออกต่างๆ ตลอดจนเป็นการสอนที่สนับสนุนให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมและได้ลงมือปฏิบัติร่วมกันระหว่างผู้เรียน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้โดยการฝึกใช้ภาษาในการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น มีทักษะในการใช้ภาษาพูดและกลวิธีในการสื่อสาร ตลอดจนส่งเสริมความกล้าแสดงออกให้กับผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เบญจวรรณ ศรีกุล (2561) ที่ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การเสริมสร้างทักษะภาษาไทยเพื่อการสื่อสารสำหรับนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษากลุ่มภาคใต้ตอนบน

ผลการวิจัยพบว่า กิจกรรมที่ให้ผู้เรียนได้แสดงบทบาทตามสถานการณ์ ส่งผลให้นักศึกษาได้คะแนนด้านทักษะการพูดโดยรวมอยู่ในระดับมาก จึงสามารถสรุปได้ว่าการแสดงบทบาทตามสถานการณ์จะช่วยให้ผู้เรียนมีโอกาสดูฝึกและเตรียมการใช้ภาษาในการสื่อสารในสถานการณ์ที่หลากหลาย ทำให้เกิดความเข้าใจและสามารถสื่อสารได้บรรลุวัตถุประสงค์

ขั้นที่ 5 ขั้นแนะนำและเสริมแรง เป็นขั้นที่ผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะแก่เพื่อนภายหลังจากการแสดงบทบาทตามสถานการณ์เสร็จสิ้น รวมทั้งผู้สอนให้ข้อมูลเกี่ยวกับผลการปฏิบัติกิจกรรมของผู้เรียน บอกจุดที่ต้องแก้ไขปรับปรุง ให้คำแนะนำเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจมากยิ่งขึ้น และให้คำชมเชยแก่ผู้ที่ทำการฝึกปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง ดังที่ สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต (2553) ที่ได้ให้ความเห็นว่า การให้ข้อมูลย้อนกลับเป็นวิธีการที่จะช่วยพัฒนาพฤติกรรมของผู้เรียนให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น สอดคล้องกับหลักการเสริมแรงว่า หากต้องการให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ควรใช้การเสริมแรงอย่างสม่ำเสมอและควรบอกเงื่อนไขของการเสริมแรงแก่ผู้ที่ถูกปรับพฤติกรรม สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธรรมโชติ เอี่ยมทัศนะ (2551) ได้ศึกษาผลของการฝึกพฤติกรรมที่เหมาะสมที่มีต่อการพูดหน้าชั้นเรียนของนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการฝึกพฤติกรรมที่เหมาะสมด้วยการให้แรงเสริมทางบวกและฝึกซ่อมพฤติกรรมจะมีพฤติกรรมพูดหน้าชั้นเรียนเพิ่มมากขึ้น

ขั้นที่ 6 ขั้นทบทวนและประเมินผล เป็นขั้นที่ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันสรุปเนื้อหา ตลอดจนประโยชน์ที่ได้รับจากการฝึกทักษะการพูดเพื่อการสื่อสาร เพื่อให้ผู้เรียนได้สังเคราะห์เป็นองค์ความรู้ของตนเองและแนวทางต่าง ๆ ที่ได้จาก การเรียนรู้และฝึกฝนนำไปปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองต่อไป และในขั้นนี้ผู้สอนจะเป็นผู้ประเมินผู้เรียนว่าสามารถเรียนรู้ตามจุดประสงค์การเรียนรู้มากน้อยเพียงใด โดยประเมินจากวิดีโอการแสดงบทบาทตามสถานการณ์ของผู้เรียนที่บ้านทักไว้ ดังที่ อูไร ชีรัมย์ และคณะ (2563) ได้กล่าวไว้ว่า การประเมินการเรียนรู้ของผู้เรียนนั้นควรให้ความสำคัญที่เท่ากันระหว่างการประเมินความก้าวหน้า และการประเมินผลสรุปรวม โดยการประเมินผลสรุปรวมมีความสำคัญต่อการตัดสินใจผลการเรียนรู้อย่างบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ ในขณะที่การประเมินความก้าวหน้าเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยสนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้บรรลุตามวัตถุประสงค์รายวิชา สอดคล้องกับ ไชยวัฒน์ อารีโรจน์ (2557) ที่ได้กล่าวถึงการวัดและประเมินผลทักษะการพูดไว้ว่า การประเมินผลการพูดเป็นการบอกให้ผู้พูดทราบถึงผลสัมฤทธิ์ในการพูดของตนว่ามีสิ่งใดเป็นข้อบกพร่องควรแก้ไขปรับปรุง การประเมินผลการพูดควรทำเป็นระยะโดยการให้คะแนนควรคำนึงถึงพัฒนาการของผู้พูด จึงควรมีรูปแบบ หลักเกณฑ์การประเมินผลการพูดที่ชัดเจนและมีจุดมุ่งหมายของการพูดด้วย

กล่าวโดยสรุป รูปแบบการเรียนการสอนภาษาไทยที่ส่งเสริมความรู้และทักษะการพูดเพื่อการสื่อสารของนักศึกษาวิชาชีพครูที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนั้น ประกอบด้วยขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนในแต่ละขั้นที่มีความสัมพันธ์และสอดคล้องกันตามลำดับกระบวนการการเรียนรู้ที่จะช่วยพัฒนาและส่งเสริมให้นักศึกษาวิชาชีพครูเกิดทักษะการพูดเพื่อการสื่อสารให้เพิ่มขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5. ข้อเสนอแนะ

5.1 ในการนำรูปแบบการเรียนการสอนภาษาไทยที่ส่งเสริมความรู้และทักษะการพูดเพื่อการสื่อสารของนักศึกษาวิชาชีพครูไปใช้ผู้สอนควรเตรียมความพร้อมโดยการศึกษาคู่มือการใช้รูปแบบการเรียนการสอนก่อน เพื่อเข้าใจหลักการ ตลอดจนขั้นตอนของการจัดการเรียนการสอน

5.2 การนำรูปแบบแบบเรียนการสอนภาษาไทยที่ส่งเสริมความรู้และทักษะการพูดเพื่อการสื่อสารของนักศึกษาวิชาชีพครูไปใช้ ผู้สอนควรจัดเตรียมสื่อการเรียนรู้ที่มีความหลากหลายและสอดคล้องกับเนื้อหาที่เรียน โดยเลือกใช้สื่อที่มีลักษณะเป็นภาพ วิดีทัศน์ หรือคลิปวิดีโอ ที่เน้นสถานการณ์ที่สามารถเชื่อมโยงกับประสบการณ์ของผู้เรียน และเป็นสื่อที่สามารถให้ผู้เรียนสังเกต เพื่อให้เกิดการเรียนรู้และเลียนแบบพฤติกรรมที่เหมาะสมได้

5.3 เนื้อหาที่เหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบแบบเรียนการสอนภาษาไทยที่ส่งเสริมความรู้และทักษะการพูดเพื่อการสื่อสารของนักศึกษาวิชาชีพครู ควรเป็นเนื้อหาเกี่ยวกับบริบทการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารสำหรับ

นักศึกษาวิชาชีพครู เช่น การพูดถ่ายทอดความรู้ การพูดถาม - ตอบในชั้นเรียน การพูดเพื่อสร้างแรงจูงใจ การพูดเพื่อปรับพฤติกรรมของผู้เรียน การพูดเพื่อส่งเสริมการคิด การพูดเชิงสร้างสรรค์และสร้างสันติ การพูดในโอกาสต่างๆ เป็นต้น

5.4 ผู้สอนควรจัดสถานการณ์ที่หลากหลายเพื่อให้ผู้เรียนมีโอกาใช้ภาษาพูดในการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลให้ได้มากที่สุด ซึ่งการจัดให้ผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์ทางภาษา ถือเป็นกิจกรรมหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการเรียนการสอนตามรูปแบบมาก ดังนั้นบรรยากาศในการเรียนการสอนจะต้องเป็นกันเอง ปราศจากการแข่งขัน เน้นความเป็นกัลยาณมิตร ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนมีความกล้าแสดงออกทั้งในการแสดงความคิดเห็นและการแสดงพฤติกรรมการใช้ภาษา

6. เอกสารอ้างอิง

- เกรียงศักดิ์ ฐานะกอง และนิธิดา อติภัทรนันท์. (2560). การใช้กิจกรรมการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารเพื่อเพิ่มพูนความสามารถในการฟัง-พูดภาษาอังกฤษและความรู้ด้านไวยากรณ์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*, 19(4), 51-64.
- ช้อยคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562. (2562). *ราชกิจจานุเบกษา*, 136(68 ง), 18-20.
- ไชยวัฒน์ อารีโรจน์. (2557). การพัฒนาแบบฝึกทักษะการพูดรายงานการศึกษาค้นคว้าสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 [วิทยานิพนธ์ปริญญาโท]. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ทิตนา แหมมณี. (2561). *ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ*. โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธรรมโชติ เอี่ยมทัศนะ. (2561). ผลของการฝึกพฤติกรรมที่เหมาะสมที่มีต่อการพูดหน้าชั้นเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนทรงวิทยา จังหวัดสมุทรปราการ [วิทยานิพนธ์ปริญญาโท]. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- บัณฑิตา จารุมา และพะยอม ก้อนในเมื่อง. (2563). วิวัฒนาการทักษะการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ. *วารสาร มจร มนุษยศาสตร์ปริทัศน์*, 6(1), 413-428.
- บุญรอด โชติวชิรา. (2564). การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมทักษะการใช้ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารอย่างสันติในศตวรรษที่ 21 ให้แก่นักศึกษาครูภาษาไทย. *วารสารภาษาและวัฒนธรรม*, 40(1), 1-31.
- เบญจวรรณ ศรีกุล. (2561). การเสริมสร้างทักษะภาษาไทยเพื่อการสื่อสารสำหรับนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษากลุ่มภาคใต้ตอนบน [วิทยานิพนธ์ปริญญาโท]. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พินสุตา สิริรังษี. (2557). เอกสารประกอบการประชุมวิชาการ “อภิวิวัฒนาการเรียนรู้ สู่จุดเปลี่ยนประเทศไทย 6-8 พฤษภาคม 2557: การยกระดับครูไทยในศตวรรษที่ 21. สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพของเยาวชน.
- ภาสพงศ์ ผิวพอใช้. (2555). การพัฒนาหลักสูตรแบบเน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ โดยใช้แนวคิดภาษาศาสตร์สังคมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสนทนาภาษาไทยสำหรับผู้เรียนชาวต่างชาติ [วิทยานิพนธ์ปริญญาโท]. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมโภชน์ เอี่ยมสุภาภิต. (2553). *ทฤษฎีและเทคนิคการปรับพฤติกรรม* (พิมพ์ครั้งที่ 7). สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อุไร ชีรัมย์, พรทิพย์ ไชยโส, พิกุล เอกวางกูร, และทรงชัย อักษรคิด. (2563). เทคนิคการประเมินการเรียนรู้ผู้เรียนในศตวรรษที่ 21. *วารสารศรีปทุมปริทัศน์ ฉบับมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 20(1), 193-206.
- Joyce, B., Well, M., & Showers, B. (2011). *Models of teaching*. Allyn and Bacon.